

Naslov: **GDJE SMO DANAS?**
Datum, stranica, autor: **8.3.2015., 1,**
Izvor, država: **Zadarski list, Hrvatska**
Kategorija: **Tržište rada, Ured pravobraniteljice za ravnopravnost spolova**
Površina: **1131,18 cm2**
OTS: **14.438 (izvor: Medianet)**

MEDUNARODNI DAN ŽENA

Borba za prava žena i dalje je potrebna

str. ● 8.

MEĐUNARODNI DAN ŽENA ● BORBA ZA ŽENSKA PRAVA JOŠ UVIJEK NIJE ZAVRŠILA

GDJE SMO DANAS?

Na svake dvije žene na tržištu rada dolaze tri odsutne

Hrvatska je tako u 2014. godini bila jedna od tek 6 država članica, u grupi s Grčkom, Italijom, Mađarskom, Maltom i Rumunjskom u kojoj manje od 60 posto žena u dobi 16 do 54 sudjeluje na tržištu rada

Valentina MLADEN

ZADAR ● Povodom današnjeg Međunarodnog dana žena Državni zavod za statistiku objavio je jučer podatke iz kojih je vidljivo da je žena u Hrvatskoj više, žive dulje, obrazovanije su, ali i da je u udjelu stanovništva više nepismenih, nezaposlenih te slabije plaćenih žena nego muškaraca.

Ovi podaci poklapaju se podacima koje je za prošlu godinu prikupila pravobraniteljica za ravnopravnost spolova Višnja Ljubičić, a prema kojima žene predstavljaju 52 posto ukupnog broja stanovnika starijih od 15 godina života. Istovremeno, čine 45,4 posto radno aktivnog stanovništva i čak 58 posto radno neaktivnog stanovništva. Stopa radne aktivnosti među ženama iznosi tek 39,1 posto što znači da na svake dvije žene koje, kao zaposlene ili nezaposlene, sudjeluju na tržištu rada u Hrvatskoj dolaze tri žene koje su u potpunosti odsutne s tržišta rada. Hrvatska je tako u 2014. godini bila jedna od tek 6 država članica, u grupi s Grčkom, Italijom, Mađarskom, Maltom i Rumunjskom u kojoj manje od 60 posto žena u dobi 16 do 54 sudjeluje na tržištu rada.

Ovisne o muškarcima

– Ova činjenica ima i više nego jasne posljedice za ekonomsku ovisnost žena o muškarcima u Hrvatskoj i stopu siromaštva među ženama u Hrvatskoj, komentirala je Ljubičić, ističući kako su tijekom 2014. godine uočeni određeni blagi pomaci nabolje.

Žene čine i većinu nezaposlenih. Prema posljednjim podacima pravobraniteljice, za siječanj 2015., od ukupnoga broja nezaposlenih bilo je 153.318 nezaposlenih muškaraca i 175.912 nezaposlenih žena.

– Ženama je osjetno teže naći zaposlenje te se stoga i dalje ne može govoriti o jednakosti prilika za žene i muškarce na hrvatskom tržištu rada. Značajan doprinos sveukupnoj razlici u stopama zaposlenosti na štetu žena daje vrlo niska zaposlenost žena iznad 50 godina života, ističe Ljubičić.

Da se borba za ženska prava još uvijek nije završila, a ravnopravnost je često samo riječ koja se izgovara u Zadru, koja se u svojim radovima često bavi upravo ovim temama. – Diskriminacija žena na

Jedan dan za sjetiti se žena nije dovoljan

tržištu rada prisutna je kako u činjenici da su one za svoj posao nerijetko plaćene manje od muškarca, tako i u čestim diskriminatorskim pitanjima na intervjuima pri zapošljavanju. Osim toga, više menadžerske pozicije i dalje zauzimaju muškarci, bez obzira na to što je broj žena sa završenim fakultetom veći, kaže Pandžić ističući kako je indikativno i to što je broj žena manji i u politici, koja je ključna za promjene u društvu.

Spolno uznemiravanje

Svjese su čini se svoje neravnopravnosti i žene, pa se

tako 60 posto svih pritužbi upućenih pravobraniteljici odnosi na pritužbe iz područja rada i zapošljavanja. Unutar privatnog sektora posebno su ugrožene žene koje su iskoristile pravo na rođiljni dopust te se odlučile vratiti na svoje radno mjesto. Njih se nakon povratka često premijesta na slabije plaćena radna mjesta ili im se ubrzo raskida radni odnos iz nekog fiktivnog ekonomskog razloga.

Najveći udio u pojedinačnim pritužbama čini spolna diskriminacija. Tako pritužbe radi uznemiravanja temeljem spola i spolnog uz-

nemiravanja čine 45,7 posto svih pritužbi iz ovog područja.

– Mnoge žene odustaju od podnošenja pritužbe ili postupka iz straha da će izgubiti posao, što znači da u doba krize i nesigurnosti radnog mjesta mnoge će biti prisiljene trpjeti uznemiravanje ili spolno uznemiravanje ne tražeći pomoć niti izjavljajući to biti pitanje egzistencije, upozorava Ljubičić.

Seleks-objekt

U formiranju diskriminatorskih mišljenja o rod- nini ulogama i predo- dzbama žena i muškaraca

Maja Pandžić

Višnja Ljubičić

Za isti posao muškarci puno bolje plaćeni

Podaci koje je o rodno uvjetovanoj segregaciji na tržištu rada dobila pravobraniteljica, u najmanju su ruku zabrinjavajući. Žene zarađuju manje od muškaraca i to u prosjeku za 10 posto u RH što se kasnije odražava i u manjim penzijama. Prosječna bruto plaća u Hrvatskoj iznosila je 7.863 kn dok je udio prosječne plaće žena (7.424 kn) u prosječnoj plaći muškaraca iznosio 90,2 posto. Drugim riječima, muškarac u Hrvatskoj prosječno godišnje zarađi 9.708 kn bruto više od žene, odnosno na svakih 10 prosječnih bruto plaća koje zarađi žena muškarac zarađi 12. No, kao i svaki drugi prosjek i ovaj u sebi uključuje izrazite razlike koje je potrebno uzeti u obzir kako bi se u potpunosti razumjela dinamika odnosa između segregacije tržišta i jaza u plaćama. Na primjer, u tržišnom sektoru »djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi« žena u prosjeku godišnje zarađi 34.896 kn manje što iznosi 4,4 prosječne bruto plaće na hrvatskom tržištu, a u sektoru »financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja« 42.204 kn manje što je 5,3 hrvatske prosječne bruto plaće. Kada se pogleda svih 19 područja tržišnih aktivnosti prosječna plaća koju ostvaruju žene izrazito je niža (više od 20 postotnih poena) u tri područja dok je osjetno niža (više od 10, a manje od 20 postotnih poena) u čak 9 područja. U dodatna tri područja udio prosječne ženske plaće iznosi između 90 posto i 100 posto prosječne muške plaće. Iako predstavljaju većinski i obrazovaniji udio u hrvatskoj populaciji žene ostvaruju veću prosječnu plaću tek u 4 tržišna područja i to uglavnom u područjima s izrazito fizičkim poslovima na kojima dominira muška radna snaga.

– Ovakvi trendovi jesu i trebaju biti izrazito zabrinjavajući, ali nisu iznenađujući. Predstavljaju odraz duboko ukorijenjene predrasude da su poslovi koje društvo tradicionalno dodjeljuje ženama društveno manje korisni, a time i financijski manje vrijedni. Tržište kroz mehanizam ponude i potražnje jednostavno perpetuira tu društvenu konstrukciju razvijenu izvan tržišnih okvira, poručuje pravobraniteljica Višnja Ljubičić.

veliku ulogu igraju i mediji, smatra Pandžić koja se bavila upravo ovim aspektima »ženskog pitanja«.

– Reklame, glazbeni spotovi, filmovi, video igre itd. još uvijek prikazuju žene u prvom redu kao seksualan objekt pred muškim pogledom. Pored ostaloga, na taj se način izgrađuje predodžba žene koju i ona sama počinje prihvaćati kao standard. Epitelmija anoreksije, koja danas u Hrvatskoj počinje izbijati na vidjelo, samo je jedan primjer onoga što je proizvelo patrijarhalno društvo, smatra Pandžić.

Svi ovi nepovoljni podaci nameću jedan zaključak, borba za prava žena i dalje je potrebna, a jedan dan u godini kada se toga sjetimo nije dovoljan.

– Ovdje sam spomenula samo neke probleme našega društva, ali tu je i niz drugih tema kao što je pravo na pobačaj, silovanje, uloga patrijarhalne religije u našem poimanju žena i muškaraca, kao što je činjenica da žena i dalje u puno slučajeva još uvijek snosi teret strukture uloge: majka, supruga, radnica, zaključila je Pandžić.